

МИНИСТЕРСТВО НА ФИНАНСИТЕ

ИНФОРМАЦИОНЕН БЮЛЕТИН

ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ДЪРЖАВНИЯ БЮДЖЕТ И ОСНОВНИТЕ ПОКАЗАТЕЛИ ПО КОНСОЛИДИРАНАТА ФИСКАЛНА ПРОГРАМА МЕСЕЦ АПРИЛ 2023 г.

I. Основни показатели по консолидираната фискална програма¹ към април 2023 година

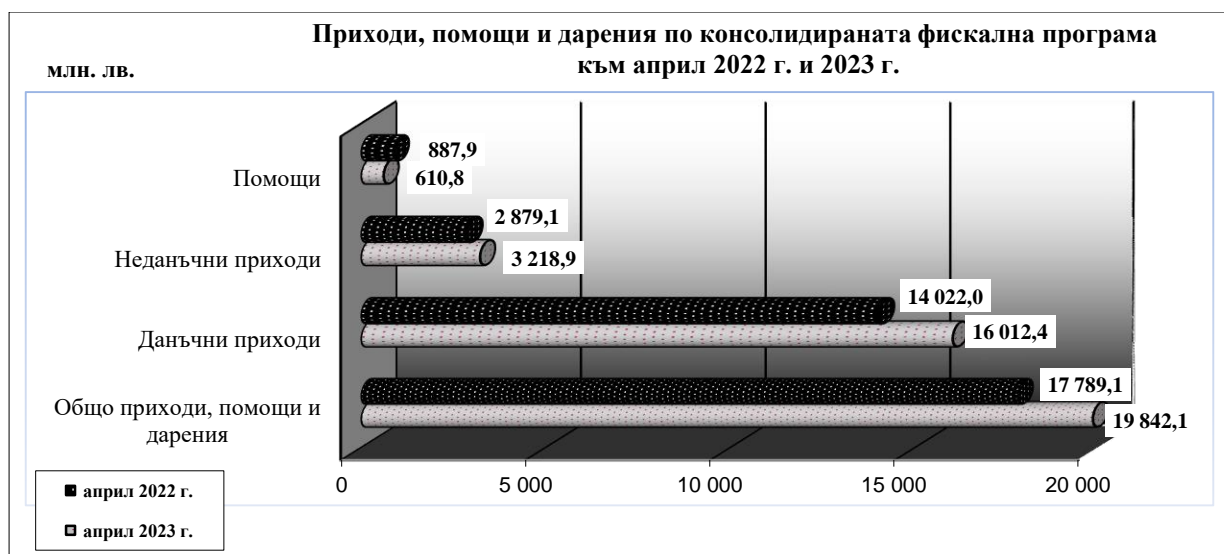
На база на данните от месечните отчети за касово изпълнение на бюджетите на първостепенните разпоредители с бюджет **приходите, помощите и даренията по консолидираната фискална програма (КФП)** към април 2023 г. са в размер на **19 842,1 млн. лв.** Постъпленията нарастват с 2 053,1 млн. лв. (11,5 %) спрямо отчетените към април 2022 г. Данъчните и неданъчните приходи по КФП нарастват номинално с 2 330,2 млн. лв. (вкл. поради базов ефект от постъпващи от началото на 2023 г. целеви вноски във Фонд "Сигурност на електроенергийната система" от производителите и търговците на електрическа енергия, в изпълнение на § 8 от ПЗР на Закона за прилагане на разпоредби на ЗДБРБ за 2022 г., ЗБДОО за 2022 г. и ЗБНЗОК за 2022 г.), а постъпленията в частта на помощите и даренията (основно грантове по програмите и фондовете на ЕС) са по-малко с 277,1 млн. лв. спрямо отчетените за същия период на предходната година.

Данъчните постъпления (вкл. приходите от осигурителни вноски) са в размер на **16 012,4 млн. лв.** Постъпленията от данъци и осигурителни вноски нарастват с 1 990,3 млн. лв. (14,2 %) спрямо отчетените за същия период на предходната година, като формират 80,7 % от общите постъпления по КФП за периода.

Приходите в частта на **преките данъци** възлизат на 2 639,8 млн. лв., като нарастват с 360,7 млн. лв. (15,8 %) спрямо отчетените към април 2022 г. Приходите от **косвени данъци** са в размер на 7 098,3 млн. лв. (ръст от 153,5 млн. лв., 2,2 % спрямо отчетените към април 2022 г.). Постъпленията от **други данъци** (включват други данъци по ЗКПО, имуществени и др. данъци) са в размер на 1 384,9 млн. лв. (в т. ч. 617,6 млн. лв. целеви вноски във Фонд "Сигурност на електроенергийната система") или ръст от 735,5 млн. лв. спрямо отчетените към април 2022 г. Приходите от социални и здравноосигурителни вноски са в размер на 4 889,4 млн. лв., което представлява ръст от 740,7 млн. лв. (17,9 %) спрямо отчетените за същия период на 2022 година.

Неданъчните приходи са в размер на **3 218,9 млн. лв.** (ръст от 339,8 млн. лв., 11,8 % спрямо същия период на 2022 г.) и се формират основно от приходи от държавни, общински и съдебни такси, приходи и доходи от собственост, приходи от концесии, приходи от продажба на квоти за емисии на парникови газове и други.

Приходите от **помощи и дарения** към април 2023 г. са в размер на **610,8 млн. лв.**, като съпоставено със същия период на 2022 г. се отчита спад с 277,1 млн. лева.

¹ Обхваща държавния бюджет и бюджетите на общините, социалноосигурителните фондове, ДВУ, БАН, ССА, БНР, БНТ, БТА, бюджетите по чл.13, ал.4 от ЗПФ, както и сметките за средства от ЕС и сметките за чужди средства на бюджетните организации. Данните са на база месечните отчети на ПРБ.

Разходите по КФП (вкл. вноската на Република България в бюджета на ЕС) към април 2023 г. възлизат на **20 938,8 млн. лв.** За сравнение, разходите по КФП към април 2022 г. бяха в размер на 16 906,5 млн. лева. В номинално изражение разходите нарастват спрямо първите четири месеца на 2022 г. с 4 032,3 млн. лв. (23,9 %). В отделните разходни показатели най-значително нарастване има при разходите за пенсии (1 348,1 млн. лв.), както и в частта на разходите за персонал (774,2 млн. лв.), разходите за издръжка (677,6 млн. лв.), разходите за субсидии (606,6 млн. лв.) и други. Ръстът на разходите се дължи на влезли в сила нормативни актове, вкл. промени в пенсионната сфера, действащи програми за изплащане на компенсации на потребителите на електрическа енергия, разплащане на задължения по бюджета на МРРБ, влезли в сила увеличени размери на възнагражденията в редица администрации и други.

Нелихвените разходи към април 2023 г. са в размер на 20 043,4 млн. лв., като нарастват с 4 012,8 млн. лв. (25,0 %) спрямо отчетените към април 2022 г. **Текущите нелихвени разходи** са в размер на 18 712,1 млн. лв. **Капиталовите разходи** (вкл. нетния прираст на държавния резерв) възлизат на 1 322,8 млн. лв. **Предоставените текущи и капиталови трансфери за чужбина** са в размер на 8,5 млн. лв. **Лихвените плащания** са в размер на 310,8 млн. лв., което е намаление от 30,1 млн. лв., 8,8 % спрямо данните към април 2022 г.

Отчетените разходи по основните разходни групи към април 2022 г. и 2023 г. са представени на следната графика:

* Вкл. нетния прираст на държавния резерв

Частта от вноската на Република България в бюджета на ЕС, изплатена към 30.04.2023 г. от централния бюджет, възлиза на **584,6 млн. лв.**, което е в изпълнение на действащото към момента законодателство в областта на собствените ресурси на ЕС (**Решение (ЕС, Евратом) 2020/2053** на Съвета от 14 декември 2020 година относно системата на собствените ресурси на Европейския съюз и за отмяна на Решение 2014/335/ЕС, Евратом; **Регламент (ЕС, Евратом) 2021/768** на Съвета от 30 април 2021 година за определяне на мерки за прилагане на системата на собствените ресурси на Европейския съюз и за отмяна на Регламент (ЕС, Евратом) № 608/2014; **Регламент (ЕС, Евратом) 2016/804** на Съвета от 17 май 2016 година за изменение на Регламент (ЕС, Евратом) № 609/2014 относно методите и процедурата за предоставяне на традиционните собствени ресурси, собствените ресурси на база ДДС и на база БНД и относно мерките за удовлетворяване на потребностите от парични средства; **Регламент (ЕС, Евратом) 2021/770** на Съвета от 30 април 2021 година относно изчисляването на собствения ресурс на база нерещиклираните отпадъци от опаковки от пластмаса, относно методите и процедурата за предоставяне на този собствен ресурс,

относно мерките за удовлетворяване на потребностите от парични средства и относно някои аспекти на собствения ресурс на база брутен национален доход и Регламент (ЕС, Евратом) 2021/769 на Съвета от 30 април 2021 година за изменение на Регламент (ЕИО, Евратом) № 1553/89 за окончателни унифицирани схеми за събирането на собствените ресурси, набирани от данък добавена стойност).

Бюджетното салдо по консолидираната фискална програма към април 2023 г. е **отрицателно** в размер на **1 096,7 млн. лв.** (0,6 % от прогнозния БВП) и се формира от дефицит по националния бюджет в размер на 1 002,9 млн. лв. и по европейските средства в размер на 93,8 млн. лв. За сравнение, за първите четири месеца на 2022 г. бе отчетен излишък в размер на 882,5 млн. лв., което означава, че на годишна база бюджетното салдо за периода се влошава с 1 979,2 млн. лв. Продължава тенденцията от предходните месеци на годината ръстът на разходите (23,9 на сто) значително да изпреварва ръста на приходите (11,5 на сто), което е основната причина за влошаването на бюджетната позиция спрямо предходната година.

Размерът на **фискалния резерв** към 30.04.2023 г. е **11,95 млрд. лв.**, в т.ч. 10,78 млрд. лв. депозити на фискалния резерв в БНБ и банки и 1,17 млрд. лв. вземания от фондовете на Европейския съюз за сертифицирани разходи, аванси и други.

II. Изпълнение на държавния бюджет² към април 2023 г.

Изпълнението на основните показатели по държавния бюджет, на база месечните отчети на първостепенните разпоредители с бюджет е, както следва:

Таблица³ №1

(млн. лв.)

ПОКАЗАТЕЛИ	Отчет април 2022 г.	Отчет април 2023 г.	Изпълнение спрямо 2022 г.
Общо приходи, помощи и дарения	10,225.1	10,999.2	107.6%
-Данъчни приходи	9,272.2	9,879.3	106.5%
Корпоративни данъци	660.6	788.7	119.4%
ДДФЛ	1,613.3	1,845.8	114.4%
ДДС	5,048.8	4,905.3	97.2%
Акцизи	1,732.0	2,064.8	119.2%
Данък в/у застрахователните премии	20.5	22.4	109.3%
Мита и митнически такси	143.4	105.7	73.7%
Други данъци	53.6	146.5	273.5%
-Неданъчни приходи	951.8	1,117.8	117.4%
-Помощи и дарения	1.1	2.0	179.4%
Разходи, трансфери и вноска в бюджета на ЕС	10,861.3	13,251.3	122.0%
<i>-Нелихвени разходи</i>	3,980.7	5,178.3	130.1%
Текущи	3,697.7	4,660.5	126.0%
Предоставени тек. и капит. трансфери за чужбина	1.3	1.1	80.9%
Капиталови	281.7	516.8	183.5%
<i>-Лихви</i>	329.8	297.0	90.1%
По външни заеми	282.9	246.5	87.2%
По вътрешни заеми	47.0	50.5	107.5%
<i>-Трансфери за др. бюджети – нето</i>	6,015.8	7,191.4	119.5%
<i>-Вноска в бюджета на ЕС</i>	534.9	584.6	109.3%
Бюджетен баланс	-636,2	-2 252,1	

² Държавният бюджет включва централен бюджет, бюджетите на НС, съдебната власт, министерствата и ведомствата.

³ Поради извършено закръгляне в млн. лв., някои сумарни позиции в Таблица № 1 и в текста не се изчерпват от съставните им числа.

➤ **Приходи по държавния бюджет**

Общият размер на **приходите, помощите и даренията по държавния бюджет** към април 2023 г. е **10 999,2 млн. лв.**, което представлява ръст от 774,1 млн. лв., 7,6 % спрямо отчетените за същия период на 2022 година.

• **Данъчни приходи**

Размерът на **данъчните постъпления по държавния бюджет** към април 2023 г. е **9 879,3 млн. лв.** В сравнение със същия период на 2022 г. постъпленията в групата нарастват с 607,2 млн. лева (6,5 %).

✓ **Преки данъци**

Приходите в групата на **преките данъци** са в размер на **2 634,5 млн. лв.** Съпоставени със същия период на предходната година постъпленията нарастват с 360,7 млн. лв. (15,9 %). Повишението се дължи основно на по-високите постъпления от ДДФЛ, които нарастват с 232,6 млн. лв. (14,4 %) на годишна база.

Приходите от **корпоративни данъци** към април 2023 г. са в размер на 788,7 млн. лв. и нарастват със 128,1 млн. лв. (19,4 %) спрямо същия период на предходната година. Достигнатите нива на постъпленията от този вид данък са в резултат на регламентирани срокове за деклариране на данъчния финансов резултат за 2022 г. и за внасяне на дължимия корпоративен данък по ГДД (до 30 юни 2023 г.), както и на сроковете за деклариране и внасяне на авансов данък. В тази група данъци са и приходите от данък върху дивидентите, ликвидационните дялове и доходите на местни и чуждестранни юридически лица, които са в размер на 42,9 млн. лв. и са близки до данните към април 2022 година.

Приходите от **данъци върху доходите на физически лица** са в размер на **1 845,8 млн. лв.** и са по-високи с 232,6 млн. лв. (14,4 %) спрямо същия период на предходната година.

Върху размера на данъчните постъпления от ДДФЛ основно влияние имат развитието на пазара на труда и предприетите законодателни и административни мерки в областта на трудовото, социалното и данъчното законодателство. За повишаване на приходите от ДДФЛ влияние оказват и предприетите мерки за намаляване на недеklarирания труд, мерките за повишаване на събираемостта на задължения за минали периоди и тематичните кампании за конторл, провеждани от НАП.

По трудови правоотношения приходите от данъка към април 2023 г. са 1 435,5 млн. лв., като нарастват с 220,0 млн. лв. (18,1 %) в сравнение със същия период на предходната година.

Отчетеният ръст на заетостта, рекордният спад на безработицата в страната и значителният номинален ръст на средната работна заплата през първото тримесечие на 2023 г. са основни фактори за нарастването на данъчните приходи от трудови правоотношения през отчетния период.

Допълнително влияние за нарастване на данъчните постъпления оказва и приетото от правителството увеличение от 1 януари 2023 г. на минималната работна заплата за страната от 710 лв. на 780 лв. (9,9 %), както и увеличението на разходите за персонал в някои от бюджетните системи.

Ползването на облекченията за деца по чл. 22в и чл. 22г от ЗДФЛ чрез подаване на декларация по образец при работодателя през месец декември 2022 г. оказва въздействие в посока намаление върху приходите от трудови правоотношения през първите месеци на настоящата година. Очаква се ползването на облекченията да окаже влияние и през следващите отчетни периоди при подаване на годишната данъчна декларация за доходите, придобити през 2022 г. и при авансовото ползване при работодател за придобитите доходи през 2023 година.

По извънтрудови правоотношения (свободни професии, граждански договори, еднолични търговци и др.) приходите от данъка към април 2023 г. са в размер на 169,6 млн. лв. Сравнени с данните за същия период на предходната година постъпленията са близки по размер. Основно влияние върху тези приходи оказват резултатите от годишните данъчни декларации по чл. 50 от ЗДДФЛ (дължим данък за довносяне или надвнесен данък) и дължимите авансови вноски.

Окончателен данък на местните и чуждестранни физически лица по чл. 37 и 38 от ЗДДФЛ и данък върху дивидентите и ликвидационните дялове на физически лица - постъпленията от тези данъци са в размер на 240,7 млн. лв. За отчетния период са постъпили с 13,7 млн. лв. (6,0 %) повече приходи спрямо април 2022 година. Влияние за по-високото изпълнение на приходите от данък върху дивидентите и ликвидационните дялове на местни и чуждестранни физически и юридически лица има предприетата комуникационна кампания и контролни действия от НАП през 2022 г. за проверка на касови наличности. Контролните действия са насочени приоритетно към лица, за които има информация за висока касова наличност (над 100 хил. лв.), и при които има риск от наличие на сделки, сключени при условия, водещи до отклонение от данъчно облагане или до наличието на скрито разпределение на печалбата по смисъла на § 1, т. 5 от Допълнителните разпоредби на ЗКПО. Скритото разпределение на печалбата се третира като дивидент, за който се внася 5 % данък върху разпределените суми.

✓ Косвени данъци

Приходите от **косвени данъци** към април 2023 г. са в размер на **7 098,3 млн. лв.** и са със 153,5 млн. лв. (2,2 %) повече, спрямо същия период на предходната година, което се дължи основно на по-високите постъпления от акцизи.

Приходите от ДДС са в размер на **4 905,3 млн. лв.** Съпоставени с данните към април 2022 г., приходите от ДДС намаляват със 143,5 млн. лв. (2,8 %).

Нетният размер на приходите от *ДДС от внос* към април 2023 г. е 1 921,7 млн. лв., като намаляват със 7,0 % (145,0 млн. лв.) спрямо същия период на предходната година. Намалението е най-значително при внос на горива и смазочни материали, промишлени доставки и транспортно оборудване. Влияние върху постъпленията от ДДС от внос оказват цената на суровия петрол, количествата на внасяните стоки за междинно потребление (черни, цветни метали и др.), курсът на щатския долар спрямо еврото и др. Разглеждайки декларирания ДДС при внос по групи стоки, съобразно Класификатора на широките икономически категории (ВЕС), през изминалите месеци на 2023 г. се наблюдава понижение при всички групи с изключение на групата „Храни и напитки“. Освен това, върху постъпленията от ДДС от внос влияние оказва и възможността за отложено начисляване на ДДС от вносител при внос на стоки от трети страни, в съответствие с разпоредбата на чл. 167а от Закона за данък върху добавената стойност. Ефектът от прилагането на този режим към края на месец април 2023 г. е неначислен ДДС при внос в размер на 499,6 млн. лв., което е с 65,2 млн. лв. по-малко спрямо същия период на 2022 г. и се регистрира спад от 11,6 %. Стоките с най-значителен дял са: руди, шлаки и пепели – 295,2 млн. лв. (намаление в сравнение с 2022 г. с 5,8 млн. лв. или 1,9 %), мед и изделия от мед – 88,6 млн. лв. (намаление с 5,5 млн. лв. или 5,8 %) и чугун, желязо и стомана – 41,9 млн. лв. (намаление с 30,0 млн. лева, 41,7 %).

Постъпленията от *ДДС при сделки в страната (нето)* към април 2023 г. възлизат на 2 983,5 млн. лв. Сравнени с данните за същия период на предходната година постъпленията са близки по размер. Основната причина за високия размер на декларирания за възстановяване ДДС е ръстът при декларирания данъчен кредит от износители. Възстановеният ДДС на износители към 30.04.2023 г. е 2 262,5 млн. лв., което е повишение с 350,5 млн. лв. (18,3 %) спрямо същия период на предходната година. За периода при 22 дружества е отчетен ръст над 10 млн. лв. на декларирания за възстановяване ДДС. Само от тези дружества декларираният за възстановяване ДДС е 760 млн. лв., което е с 584 млн. лв. (ръст от над 300 %) повече спрямо същия период на миналата година. Основната дейност на тези дружества е търговия с горива, електроенергия, специална продукция и лекарства.

Върху приходите от ДДС през 2023 г. оказват влияние и приетите от второто полугодие на миналата година мерки за намаление на ставката на 9 % за централно отопление и природен газ и въвеждане на нулева ставка за хляб и брашно, както и увеличението на прага за регистрация по ЗДДС от 50 хил. лв. на 100 хил. лв. от 01.01.2023 година. Тези мерки водят до загуба на приходи от ДДС. Невъзстановеният данъчен кредит към 30.04.2023 г. е в размер на 142,4 млн. лева.

Приходите от акцизи (нето) от внос, вътрешно производство и въведени в страната от други държави-членки на ЕС акцизни стоки са в размер на **2 064,8 млн. лв.** Съпоставени със същия период на предходната година приходите от акцизи нарастват номинално с 332,8 млн. лв. (19,2 %). Причина за този висок ръст са повишените акцизни ставки от 01.03.2023 г. на освободените за потребление количества тютюн и тютюневи изделия и по-голямата икономическа активност на данъчнозадължените лица, целяща минимизиране на ефектите от увеличените акцизни ставки.

Относителният дял на нетните постъпления от акциз по стокови групи е от: тютюн и тютюневи изделия (60,0 %); горива (34,7 %); алкохол и алкохолни напитки, вкл. бира (4,7 %) и други акцизни стоки (0,7 %). Постъпленията от акциз към април 2023 г. по основни стокови групи, са както следва:

- *акцизите от тютюн и тютюневи изделия* възлизат на 1 238,0 млн. лева;
- *акцизите от горива* са в размер на 716,2 млн. лева;
- *акцизите от алкохол и алкохолни напитки (вкл. бира)* възлизат на 97,2 млн. лева;
- *приходите от ел. енергия и др. акцизни стоки* възлизат на 13,5 млн. лева.

Приходите от данък върху застрахователните премии са в размер на **22,4 млн. лева.**

Постъпленията от мита възлизат на **105,7 млн. лв.**, като заемат 1,1 % относителен дял в общия размер на данъчните приходи по държавния бюджет. В сравнение със същия период на предходната година събраните мита са с 37,7 млн. лв. (26,3 %) по-малко.

Основните фактори, от които зависят приходите от **мита и митнически такси** са следните:

- динамика в цените на енергийни и неенергийни суровини;
- реален растеж на световната и европейска икономика;
- подобряване на ефективността на митническия контрол чрез извършване на проверки, изготвяне на указания, усъвършенстване на информационните системи за анализ на риска;
- синхронизиране на законодателството, процедурите и инструментите за митнически контрол на ЕС, с цел правилно определяне и събиране на публичните вземания от компетентност на митническата администрация.

По-високи постъпления от мита към края на април 2023 г. се отчитат при следните групи стоки: „Житни растения“ - приходите нарастват с 5,8 млн. лв. спрямо постъпленията към края на април 2022 г.; „Изделия от чугун, желязо или стомана“ - приходите са с 1,5 млн. лв. повече спрямо същия период на 2022 г.; „Разни видове хранителни продукти“ – приходите нарастват с 1,0 млн. лв. спрямо тези към края на април 2022 г.; „Различни видове продукти на химическата промишленост“ – приходите нарастват с 0,6 млн. лв. спрямо тези към края на април 2022 г.; „Захар и захарни изделия“ - увеличение в размер на 0,5 млн. лв. спрямо постъпленията към април 2022 г. В зависимост от произхода на внасяните стоки най-голям е дялът на приходите от мита при внос на стоки от Китай, като към края на април 2023 г. постъпленията възлизат на 57,5 млн. лв., което представлява 55,1 % от всички деклариращи мита и е отчетен спад спрямо същия период на 2022 г. от 13,7 %.

✓ Други данъци

Постъпленията от **други данъци** по държавния бюджет към края на април 2023 г. са в размер на **146,5 млн. лева.** Влияние върху по-високия размер на тази група данъци за отчетния период оказват постъпленията от приетата временна солидарна вноска по Регламент (ЕС)

2022/1854 на Съвета от 6 октомври 2022 г. относно спешна намеса за справяне с високите цени на енергията. Временната солидарна вноска се внася за данъчните печалби за 2022 г. и за 2023 г., като данъчната печалба се определя по правилата, регламентирани в Закона за корпоративното подоходно облагане (§ 9 от ПЗР на ЗКПО в сила от 8.10.2022 г. – ДВ, бр. 99 от 2022 г.). Предвид предоставената в закона възможност, задължените лица могат да правят авансови плащания по тази вноска.

• Неданъчни приходи

Отчетените **неданъчни приходи** по държавния бюджет към април 2023 г. са в размер на **1 117,8 млн. лв.** и се формират основно от приходи от държавни такси, приходи и доходи от собственост, приходи от концесии и други.

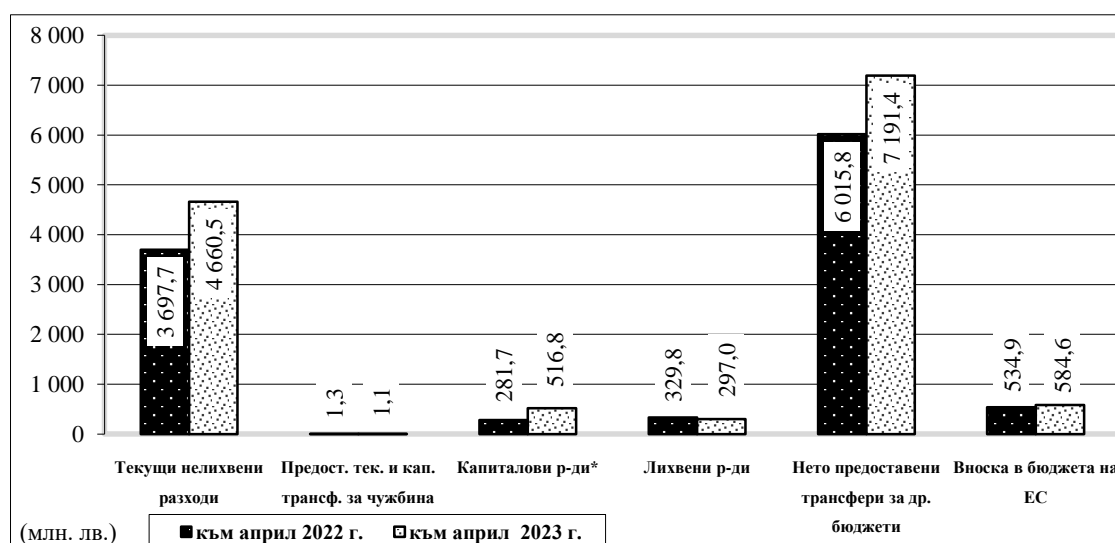
• Помощи и дарения

Постъпилите **помощи и дарения** по държавния бюджет към април 2023 г. са в размер на **2,0 млн. лева.**

➤ Разходи по държавния бюджет

Общият размер на **разходите по държавния бюджет** (вкл. трансферите за др. бюджети и вноската в бюджета на ЕС) към април 2023 г. е **13 251,3 млн. лв.**, като нарастват с 2 390,0 млн. лв. (22,0 %) спрямо отчетените към април 2022 година.

Разходи, трансфери за други бюджети и вноска в бюджета на ЕС към април 2022 г. и 2023 г.

* Вкл. нетния прираст на държавния резерв

• Нелихвени разходи

Нелихвените разходи по държавния бюджет (без трансферите за др. бюджети) към април 2023 г. са в размер на **5 178,3 млн. лв.**, като нарастват с 1 197,6 млн. лв. (30,1 %) в сравнение с отчетените за същия период на предходната година.

Разходите за персонал (заплати и възнаграждения, други възнаграждения и плащания за персонала и осигурителни вноски) са в общ размер на 2 621,2 млн. лв. или ръст от 346,9 млн. лв. (15,3 %) спрямо отчетените към април 2022 г. Разходите за издръжка (вкл. разходи за членски внос и участие в нетърговски организации и дейности и платени данъци, такси и административни санкции) са в размер на 1 166,6 млн. лв., като нарастват с 564,2 млн. лв. (93,7 %) спрямо отчетените към април 2022 г., което се дължи главно на изплатените чрез бюджета на МРРБ средства за текущ ремонт в размер на 633,5 млн. лв. Социалните разходи (вкл. разходите за стипендии) са в размер на 316,3 млн. лв. Предоставените текущи и капиталови трансфери за чужбина са в размер на 1,1 млн. лв. Разходите за субсидии са в

размер на 556,3 млн. лв. (увеличение със 115,5 млн. лв., 26,2 % спрямо същия период на 2022 г.). От тях 65,4 млн. лв. са субсидиите за „БДЖ – Пътнически превози“ ЕООД; 87,1 млн. лв. са субсидиите за Национална компания „Железопътна инфраструктура“ и 19,6 млн. лв. за „Български пощи“ ЕАД, в т.ч. 11,7 млн. лв. за извършване на универсална пощенска услуга и 7,9 млн. лв. за разпространение на периодични печатни издания - вестници и списания. Към края на месец април 2023 г. ДФ „Земеделие“ е изплатил субсидии в общ размер на 250,5 млн. лв., от които: 177,5 млн. лв. държавна помощ; 69,2 млн. лв. преходна национална помощ за тютюн; 0,2 млн. лв. преходна национална помощ за сектор „Животновъдство“ и 3,5 млн. лв. средства за ДДС по схеми „Училищен плод“ и „Училищно мляко“.

Капиталовите разходи (вкл. нетния прираст на държавния резерв) по държавния бюджет възлизат на 516,8 млн. лв., от които 164,7 млн. лв. са капиталови разходи по бюджета на Министерство на отбраната. През януари 2023 г. има възстановени средства (в размер на 8,3 млн. лв.) от предоставен капиталов трансфер през 2022 г. на „БДЖ-Пътнически превози“ ЕООД в съответствие с чл. 9 от ПМС № 31/2022 година.

• Разходи за лихви

Лихвените плащания по държавния бюджет към 30.04.2023 г. са в общ размер на **297,0 млн. лева**.

Разходите за **лихви по външни заеми** са в размер на 246,5 млн. лв., в т.ч. 239,5 млн. лв. по централния бюджет. Разходите за лихви по ДИЗ, управлявани от министерства и ведомства, са в размер на 7,0 млн. лв. По заемите с краен бенефициент – търговско дружество няма извършени плащания.

През отчетния период не са използвани средства за покриване на риска от активиране на държавни гаранции.

Лихвите по вътрешни заеми по държавния бюджет към април 2023 г. са в размер на **50,5 млн. лв.** и представляват лихви по емисии на ДЦК на вътрешния пазар.

➤ **Нетният размер на трансферите по държавния бюджет** към април 2023 г. е **7 191,4 млн. лв.**, в т.ч.:

- бюджетните взаимоотношения с общините включват нето трансфери и временни безлихвени заеми в размер на 2 724,2 млн. лв., от които субсидии от централния бюджет в размер на 2 323,5 млн. лв., други целеви трансфери от централния бюджет в размер на 182,9 млн. лв., нетни трансфери от/за други бюджети в размер на 225,9 млн. лв. и възстановени трансфери от предходни години в централния бюджет – 8,1 млн. лева;
- на социалноосигурителните фондове (нето) – 3 999,5 млн. лв.;
- на други автономни бюджети (ДВУ, БАН, ССА, БНТ, БНР и БТА) – 337,3 млн. лв.

➤ Частта от **вноската на Република България в общия бюджет на ЕС**, изплатена към 30.04.2023 г. от централния бюджет, възлиза на **584,6 млн. лева**.

➤ **Бюджетното салдо по държавния бюджет** към 30.04.2023 г. е **отрицателно** в размер на **2 252,1 млн. лева**.

➤ **Финансиране на бюджета чрез операции по дълга**

Към 30.04.2023 г. е отчетено положително нетно външно финансиране по централния бюджет в размер на 672,6 млн. лева.

Постъпленията по централния бюджет възлизат на 2 869,6 млн. лв. - на 23.01.2023 г. постъпиха средствата от емитирания единичен транш - 10-годишни еврови облигации по Средносрочната глобална програма за емитиране на дълг в размер от 1,5 млрд. евро номинална стойност, при лихвен купон 4,5 % и доходност 4,78 %.

Извършените погашения от централен бюджет възлизат на 2 197,0 млн. лв. (главница), като на 21 април са изплатени 1 144 млн. евро номинална стойност в полза на държателите на седемгодишни еврооблигации на Република България, които са част от емитираните през април 2016 г. на международните капиталови пазари два транша облигации по средносрочната програма за емитиране на дълг на външните пазари.

По **държавните инвестиционни заеми (ДИЗ)**, управлявани от министерства и ведомства, през отчетния период няма **усвоени** средства.

Изплатените погашения по ДИЗ, управлявани от министерства и ведомства, са в размер на **22,4 млн. лв.**, като **6,9 млн. лв.** са изплатени през месец април. По заемите с краен бенефициент търговско дружество извършените погашения са в размер на 0,3 млн. лева.

Не са използвани средства, предвидени за покриване на риска от активиране на държавни гаранции.

Операции с **държавни ценни книжа** по централния бюджет (**позиция във вътрешното финансиране**): Към 30 април 2023 г. не са провеждани аукциони на емисии ДЦК за финансиране на бюджета, както и няма извършени погашения по вътрешния дълг.

III. Социалноосигурителни фондове

Постъпленията по бюджетите на социално и здравноосигурителните фондове (НОИ, НЗОК, УПФ и ФГВРС) към април 2023 г. са в размер на **4 954,8 млн. лв.**, което представлява ръст от 752,9 млн. лв. (17,9 %) спрямо отчетените за същия период на 2022 г. Постъпленията от осигурителни вноски са в размер на 4 889,4 млн. лв., в т.ч. от социалноосигурителни вноски – 3 531,5 млн. лв. и от здравноосигурителни вноски – 1 357,9 млн. лева.

Извършените **разходи** по бюджетите на социалноосигурителните фондове към април 2023 г. са в размер на **8 881,3 млн. лв.** (ръст от 1 504,1 млн. лв. или 20,4 %), в т.ч. пенсии, помощи и обезщетения по КСО в размер на 6 799,5 млн. лв. и здравноосигурителни плащания в размер на 1 999,2 млн. лева.

IV. Общини

Постъпилите **приходи, помощи и дарения** по бюджетите на общините към април 2023 г. са в размер на **1 408,7 млн. лв.** или ръст от 8,7 % спрямо отчетените към април 2022 г. Данъчните приходи по общинските бюджети са в размер на 626,0 млн. лв., а неданъчните приходи и помощите възлизат на 782,7 млн. лв. Относителният дял на неданъчните приходи в общо постъпленията е 55,0 на сто. Това са основно приходи от общински такси, приходи и доходи от собственост, постъпления от продажба на нефинансови активи и приходи от концесии.

Извършените **разходи** по общинските бюджети, включително и за сметка на предоставените трансфери от други бюджети са в размер на **3 208,2 млн. лв.**, като нарастват с 23,7 % спрямо отчетените към април 2022 г. Текущите нелихвени разходи възлизат на 2 895,2 млн. лв. (ръст от 20,3 % спрямо отчетените към април 2022 г.), а капиталовите разходи са в размер на 300,3 млн. лв. (ръст от 69,0 % спрямо отчетените към април 2022 г.). Лихвените плащания са в размер на 12,5 млн. лв., като нарастват с 21,2 % спрямо отчетените към април 2022 година.